

Comentari Lingüístic de Textos Literaris

Codi: 100581

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OB	3	2
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OB	3	2
2504386 Estudis d'Anglès i Espanyol	OB	4	2
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OB	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Dolors Poch Olive

Correu electrònic: dolors.poch@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Dolors Poch Olive

Natalia Terron Vinagre

Margarita Freixas Alas

Prerequisits

Atès que l'alumne/a ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i les obligatòries, haver adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquest motiu, els errors ortogràfics i d'expressió que pugui cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. La presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen suposarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Es considera que l'alumne/a coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el/la professor/a de l'assignatura.

Objectius

L'assignatura "Comentario lingüístico de textos literarios" s'integra en el conjunt de la matèria *Comentario de textos*, que forma part dels 108 crèdits de formació obligatòria del Grau en Llengua i Literatura Espanyoles, i que l'alumne/a cursa juntament amb altres assignatures de llengua i de literatura espanyoles.

Entre els objectius formatius bàsics es pretén que l'alumne/a adquireixi un domini de les tècniques i dels mètodes del comentari lingüístic i que sigui capaç d'analitzar un text literari tant des del punt de vista sincrònic com diacrònic. D'altra banda, l'alumne/a exercitarà les competències específiques adquirides en la realització de discursos relacionats amb l'àmbit de la literatura espanyola, valent-se dels mètodes, dels conceptes i de les teories literàries adquirides.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar de manera crítica la producció lingüística, literària i cultural en anglès i en espanyol aplicant les tècniques i els mètodes propis de l'edició crítica i del processament digital.
- Aplicar els principis ètics científics al tractament de la informació.
- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits de la literatura, de la cultura, de la teoria literària, de la llengua i la lingüística, en espanyol i en anglès, i avaluar-ne la rellevància acadèmica.

- Interpretar textos literaris en anglès o en espanyol dins del context cultural i històric utilitzant metodologies filològiques actuals i estratègies textuais i comparatives.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Estudis de Català i Espanyol

- Aplicar de manera crítica els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus de dades lingüístiques, tant en el pla sincrònic com en el diacrònic.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per assolir els objectius planificats, si escau en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits de la filologia catalana i espanyola, de la teoria literària i de la lingüística, i avaluar-ne la rellevància acadèmica.
- Emprar la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte les fonts i el context històric i social.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar retòricament textos de qualsevol època.
2. Analitzar retòricament un text de qualsevol època.
3. Analitzar un text literari des d'un punt de vista lingüístic.
4. Aplicar els coneixements teòrics adquirits a la realització de treballs.
5. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
6. Aplicar els principis de l'ecdòtica al comentari de textos.
7. Aplicar les tècniques i mètodes del comentari literari i lingüístic de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en el seu conjunt.
8. Argumentar sobre diversos temes i problemes de la llengua literària a propòsit d'obres diferents i avaluar-ne els resultats.
9. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
10. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
11. Comprendre i diferenciar adequadament els conceptes de literatura i cultura en anglès, així com les seves relacions i interaccions mútues.
12. Comprendre la relació entre text i discurs.
13. Delimitar les característiques de la llengua literària.
14. Demostrar que es comprenen textos en anglès especialitzats i no especialitzats de dificultat alta, i interpretar-los críticament.
15. Distingir les idees principals de les secundàries i fer la síntesi dels continguts dels textos literaris en anglès d'èpoques anteriors a la contemporània.
16. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic i en la transmissió dels seus coneixements.
17. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.

18. Fer servir les eines digitals i les fonts documentals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionada amb la pràctica del comentari de textos literaris.
19. Identificar les principals figures d'expressió i contingut, en tots els gèneres: poesia, teatre i prosa.
20. Incorporar idees i conceptes de fonts publicades als treballs citant i referenciant de manera adequada.
21. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
22. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
23. Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat, i reconèixer amb detall en un text contemporani els trets de la tradició occidental.
24. Localitzar informació especialitzada i acadèmica i seleccionar-la segons la rellevància.
25. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
26. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
27. Reconèixer els grans gèneres des de la perspectiva de la poètica i la seva evolució al llarg dels segles.
28. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
29. Relacionar els recursos lingüístics de l'espanyol amb la seva funció literària.
30. Resoldre problemes de manera autònoma.
31. Utilitzar recursos tecnològics (digitals i audiovisuals) per a l'adquisició del coneixement i les seves aplicacions en llengua i literatura.

Continguts

1. Problemes de delimitació de la llengua literària. Principals aproximacions teòriques. La importància de la forma del llenguatge. La retòrica i la llengua literària.
2. La llengua literària: oralitat i escriptura. La literatura oral. La literatura escrita: característiques del text literari escrit. L'estructura del llibre.
3. L'estructura textual. La Retòrica. Retòrica i Literatura. L'organització del text. Macroestructura i microestructura. L'epístola. El sermó. La construcció d'una veu pròpia: dones i escriptura en els Segles d'Or.
4. Els recursos lingüístics de la llengua literària (1): Fonètica i Fonologia. Funció del so en l'obra literària. Delimitació entre prosa i vers. La prosa mètrica. Els problemes teòrics i històrics de la rima.
5. Els recursos lingüístics de la llengua literària (2): Lèxic i Morfologia. La formació de les paraules. Arcaismes i neologismes. La caracterització: l'expansió de substantius i verbs. L'adjectiu: tipus i distribució.
6. Els recursos lingüístics de la llengua literària (3): La sintaxi. Sintaxi i estil. L'estructura de la frase en funció del caràcter del text.
7. Els recursos lingüístics de la llengua literària (4): La pragmàtica. Dictum i modalitat. Les marques formals de la modalitat. Els actes de parla. L'estructura informativa de l'oració. Les nocions de tema i rema. La focalització. Formes sintàctiques de relleu.

*En el contingut de l'assignatura es tenen en compte els aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne/a es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits per la professora, en aquestes sessions es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades per la professora dedicades a la correcció i al comentari de problemes en els diferents nivell d'anàlisi lingüístic.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòrico-pràctiques	50	2	5, 13, 21
Tipus: Supervisades			
Tutories	21	0,84	5, 13, 21
Tipus: Autònomes			
Preparació de proves i treballs	71,5	2,86	5, 13, 21

Avaluació

Els/les alumnes seran avaluats/des mitjançant la participació oral a l'aula (10%), un comentari realitzat a l'aula (40%) i un treball final (50%). En el procés d'avaluació es prendrà en consideració:

- El domini de l'expressió escrita (els errors ortogràfics i els errors normatius, si n'hi hagués, pesaran negativament en la qualificació).
- La participació dels/de les estudiants a classe.

Totes les activitats d'avaluació són obligatòries i es realitzaran en les dates acordades a l'inici de curs (se senyalaran les dates al Campus Virtual de l'assignatura durant les primeres setmanes de curs). No realitzar alguna de les activitats avaluable comportarà la qualificació final de NO AVALUABLE.

Recuperació: La prova pràctica i el treball escrit són recuperables (en la data establerta per a la recuperació) si s'obté una nota mitjana no inferior a 3,5 punts.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Si l'estudiant realitza qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que

s'hi pugui instruir. En el cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació oral a l'aula	10%	1,5	0,06	1, 3, 5, 9, 10, 13, 19, 21, 22, 27, 29, 30
Prova pràctica (Comentari lingüístic a l'aula)	40%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31
Treball escrit	50%	4,5	0,18	1, 3, 5, 9, 10, 13, 17, 19, 21, 22, 26, 27, 29, 30

Bibliografia

Bibliografia essencial:

Clavería, Gloria y Dolores Poch, coords. (2010), *Al otro lado del espejo. Comentario lingüístico de textos literarios*, Barcelona, Ariel.

Bibliografia general:

Jakobson, Roman (1975 [1960]): "Lingüística y Poética", en *Ensayos de lingüística general*, Barcelona, Seix y Barral, pp. 347-396.

López Grigera, Luisa (1994): *La retórica en la España del Siglo de Oro: teoría y práctica*, Salamanca, Universidad de Salamanca.

Mortara Garavelli, Bice (1992): *Manual de retórica*, Barcelona, Cátedra.

Pozuelo, José María (1988): *Teoría del lenguaje literario*, Madrid, Cátedra (numerosas ediciones posteriores).

Segre, Cesare (1985): *Principios de análisis del texto literario*, Barcelona, Crítica (traducción de 1985).

Vega Ramos, María José (1992): *El secreto artificio: marionolatría y tradición pontaniana en la poética del Renacimiento*, Madrid, CSIC.

Programari

No es requereix programari especialitzat